

שמ"י : שאיפות, מטרות ויעדים

(A G O : Aims, Goals & Objectives)

זהו כלי נוסף של CoRT להרחבת התפיסה, להפניית תשומת-הלב.

שמ"י קשור להרגל החשיבה "מוקד ומטרה" המתייחס לזיהוי ומטרה של מוקד ומטרת החשיבה בכל רגע נתון. אבל הכלי שמ"י מתרכז יותר במטרות הכוללות של החשיבה מאשר במוקד הרגעי.

... "אתה כינסת ישיבה זו. אני מבקש לדעת מהי המטרה המדויקת של חשיבתנו כאן. אני מבקש ממך לעשות שמ"י".

... "אנחנו כבר מדברים שעה ועדיין אינני יודע לקראת מה אננו חותרים. האם אננו יכולים, בבקשה, לעשות שמ"י?"

... "ברור בהחלט שהשמ"י שלך שונה משלי. אולי כדאי שנברר זאת לפני שנמשיך הלאה?"

... "אני חושב שהוא נהג בפזיזות כאשר לקח את הכסף. אני בטוח שלא היה לוקח זאת אילו עשה שמ"י".

אל תנסה להבחין בין "שאיפות", "מטרות" ו"יעדים". הבחנה כזו אפשרית אך היא אינה מועילה וקרוב לוודאי שהיא מבלבלת.

- מהי מטרת החשיבה שלך ?

- מה אתה רוצה שיקרה בסופו של דבר ?

ברגע שתהיה לך השקפה ברורה בקשר לתוצאה האידאולית של מאמצי החשיבה שלך - יהיה לך שמ"י ברור.

תרגילים על שמ"י

1. שלוש מכוניות התנגשו זו בזו בצומת עמוס, אולם איש לא נפגע קשה. נניח שאתה שוטר המגיע למקום - מהו **השמ"י** שלך?
2. יותר מדי מטוסים טסים בשמים. נמלי התעופה גדושים ופיקוח הטיס קשה. יש עיכובים רבים בטיסות וגברה סכנת ההתנגשויות. אתה מוזמן להצטרף לצוות שהוקם כדי לחשוב על בעיה זו. מה צריך להיות **השמ"י** של הצוות? חלק, כמו־כן, את הבעיה הכוללנית לשלוש בעיות קטנות.
3. אתה חושב שהבגדים שהחברה שלך לובשת אינם הולמים אותה כלל. עשה **שמ"י** על זה.
4. מישהו מחברך מספר עליך שקרים. איך יודע מיהו. מהו **השמ"י** שלך במקרה זה?
5. מדוע ילדים הולכים לבית־הספר? - עשה **שמ"י** עבור ההורים; עשה **שמ"י** עבור החברה בכלל; עשה **שמ"י** עבור הילדים. מהו **השמ"י** הפרטי שלך לגבי ההליכה לבית־הספר?
6. קיימת בהלה בציבור ששימורי מזון של יצרן מסוים מכילים חומר מזיק, אולם דבר זה לא הוכח. אילו היית אתה היצרן של השימורים, מה היה **השמ"י** שלך?
7. אתה מוצא מצלמה יקרה על המושב האחורי של מונית שבה אתה נוסע. אתה לא בטוח אם נהג המונית הבחין שמצאת את המצלמה. מה יהיה **השמ"י** שלך?
8. כל ממשלה דואגת לביטחון המדינה. יש דעות שונות בקשר לדרך הטובה ביותר לעשות זאת. אילו שאלו אותך איך אתה רואה את **השמ"י** של משרד הביטחון, מה היית מציע?
9. עשה **שמ"י** על מטרת המבחנים בבית־הספר.

... "אני רוצה לסיים את הדיון כשבידי פתרון לבעיית הצעירים המשתמשים בסמים."

... "אני רוצה לסיים את הדיון כשבידי דרך ברורה כיצד להרחיק את מפיצי הסמים מבית־הספר."

... "אני רוצה לסיים את הדיון כשבידי דרך ברורה כיצד לשכנע אנשים צעירים כי הסמים מסוכנים."

כל אלה הן מטרות שהוגדרו מראש. כולן לקוחות מאותו תחום. אפשר לפרק בעיה רחבה לבעיות־משנה, שעם כל אחת מהן מתמודדים כאילו הייתה בעיה שונה.

הגדרות חלופיות של המטרות

שמ"י הוא לעתים קרובות נושא לדיון. מישהו יכול לעשות **שמ"י**, בעוד האחרים עשויים שלא להיות מרוצים מהגדרת המטרות שהוצעו. תמיד, על־כן, כדאי לנסות הגדרות חלופיות. אין דרך אחת נכונה להגדיר בעיה (אלא אם כן כבר פתרת אותה), אבל תמיד יש דרכים מסוימות שהן הרבה יותר מועילות מאחרות.

תת־מטרות

בדרך לעיר רחוקה יכולות להיות ערים אחרות שאנו חולפים על פניהן. בצורה דומה, אנו יכולים להציב תת־מטרות בדרך לפתרון הבעיה הכוללנית. הכוונה כאן הן לפירוק בעיה רחבה לבעיות־משנה קטנות יותר, והן לבחירת מוקדי המחשבה השונים. מה שחשוב כאן אינו החלטה בין הגדרות אלו, אלא הידיעה מהן מטרות החשיבה המתרחשת עתה.

- מהי מטרת החשיבה שלנו?

- מהו המוקד ברגע זה?